

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci žalobce: **Ing. J. L.**, nar., se sídlem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 5. 2015, č.j. 501 122 025/315-JS ve věci starobního důchodu,

t a k t o :

- I.** Rozhodnutí žalované ze dne 22. 5. 2015, č.j. 501 122 025/315-JS **s e** ve výroku 4. **z r u š u j e** a věc **s e** v tomto rozsahu **v r a c í** žalované k dalšímu řízení.
- II.** Žaloba se ve vztahu k výrokům 1., 2. a 3. rozhodnutí žalované ze dne 22. 5. 2015, č.j. 501 122 025/315-JS **z a m í t á**.
- III.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalobou ze dne 24. 7. 2015 doručenou Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) dne 27. 7. 2015 žalobce brojil v plném rozsahu proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 5. 2015, č.j. 501 122 025/315-JS (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo rozhodnuto o námitkách žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 7. 2013, č.j. 501 122 025 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) ve věci nároku žalobce na starobní důchod následovně.

Výrokem 1. bylo žalovanou rozhodnuto o tom, že se rozhodnutí žalované ze dne 1. 7. 2013, č.j. 501 122 025 se zcela mění tak, že podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s ustanovením § 28 a ustanovením § 74 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“), ve znění účinném k datu 22. 11. 2005 se přiznává starobní důchod od 22. 11. 2005 ve výši 9673,- Kč měsíčně.

Výrokem 2. bylo rozhodnuto o valorizacích přiznaného starobního důchodu v obdobích let 2006 až 2012, a to v jednotlivých zvýšeních podle příslušných nařízení vlády vztahujících se k jednotlivým obdobím.

Výrokem 3. bylo rozhodnuto o zvýšení starobního důchodu ode dne 17. 5. 2012 ve smyslu § 56 odst. 1 písm. d) ve spojení s ustanovením § 34 odst. 4 ZDP, ve znění účinném k datu 17. 5. 2012 na částku 12 706 Kč měsíčně.

Výrokem 4. bylo rozhodnuto dále o tom, že podle ustanovení § 55 odst. 2 ZDP ve spojení s ustanovením čl. II bodu 14 zákona č. 306/2008 Sb. se přiznává výplata starobního důchodu, a to za dobu od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2006, za dobu od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009 a dále od 1. 1. 2010 v měsíčních částkách tak, jak se stanoví v bodu 2. a 3. výroku tohoto rozhodnutí o námitkách.

II. Napadené rozhodnutí

V napadeném rozhodnutí žalovaná obsáhle shrnula průběh správního řízení ve věci starobního důchodu žalobce. V první řadě žalovaná poukázala na to, že námitky proti prvostupňovému rozhodnutí byly podány dne 30. 7. 2013 a žalovaná o nich rozhodla prvotním rozhodnutím o námitkách ze dne 20. 2. 2014. Toto prvotní rozhodnutí o námitkách bylo ovšem zrušeno v přezkumném řízení rozhodnutím Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „MPSV“) ze dne 30. 9. 2014, č.j. 2014/58574-71, byla věc vrácena žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná v dalším řízení vyžádala od zaměstnavatele žalobce společnosti ADOZ, s.r.o. k tomu, zda na dohodách o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2006, ze dne 1. 1. 2007 a ze dne 1. 1. 2007 a ze dne 1. 1. 2008 a ze dne 1. 1. 2009 je za zaměstnance podepsán žalobce a která osoba je podepsána za zaměstnavatele. Podle sdělení zaměstnavatele ze dne 14. 5. 2015 žalovaná zjistila, že na pracovní smlouvě ze dne 1. 1. 2006 a na dohodách o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2007, 1. 1. 2008 a 1. 1. 2009 je u podpisu zaměstnance podepsán J. L., a že za zaměstnavatele jsou podepsáni na pracovní smlouvě ze dne 1. 1. 2006 M. L. a na dohodě o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2007 J. L., a na dohodách o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2008 a ze dne 1. 1. 2009 M. L.. Z obchodního rejstříku

žalovaná dále zjistila, že v roce 2006 a v části roku 2007 zaměstnavatele zastupovali dva jednatele (Ing. J. L. a Ing. M. L.) s tím, že běžná správa společnosti příslušela jednatelům společnosti bez dalšího rozlišení. Ode dne 13. 6. 2007 jsou zapsáni v obchodním rejstříku též dva jednatele, nicméně pro roky 2008 a 2009 je zcela zřetelné, že za společnost jednal každý z jednatelů samostatně, byť není zřejmé, kdo z nich zodpovídal za kterou oblast vedení společnosti.

Žalovaná dospěla k závěru, že žalobce jako zaměstnanec i jako zástupce zaměstnavatele (jednatel společnosti A., s.r.o.) podepsal dohodu o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2007, ale na ostatních dokumentech (pracovní smlouva ze dne 1. 1. 2006, dohoda o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2008 a ze dne 1. 1. 2009) je žalobce podepsán jako zaměstnanec a jako zástupce zaměstnavatele je podepsán druhý jednatel M. L.. Tím žalovaná napravila vady svého prvotního rozhodnutí o námitkách vytýkané MPSV.

Žalovaná dále uvedla, že z větší části trvá na svém zdůvodnění obsaženém v prvotním rozhodnutí o námitkách ze dne 20. 2. 2014, a to zejm. ve vztahu k údajům uvedeným v osobním listu důchodového pojištění týkajících se období od 6. 6. 1977 do 31. 3. 1981, ve vztahu k vyúčtování roku 2013 a ve vztahu ke zmínce o výši úroků za nevyplacené částky důchodu a jejich doplacení.

Ve vztahu k podmínkám nároku na tzv. hornický důchod žalovaná uvedla, že vycházela z prokázané doby zaměstnání v preferovaných pracovních kategoriích, kde žalobce získal 18 roků a 360 dnů, z čehož v I.A pracovní kategorii získal 5262 dnů, tj. 14 roků a 152 dnů. Pro realizaci rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2013, sp. zn. 33 Cad 87/2006 – 84 v prvostupňovém rozhodnutí ze dne 1. 7. 2013 bylo podstatné, že krajský soud dospěl k závěru, že žalobce odpracoval v době od 6. 6. 1977 do 31. 12. 1990 celkem 14265 kalendářních dnů v I.AA pracovní kategorii a že podle rezortního seznamu vykonával svou činnost v profesi „mechanik“.

Žalovaná se dále zabývala bližším vysvětlením své úvahy pro vznik nároku na tzv. hornický starobní důchod (vymezení rozhodného období, výpočet výše starobního důchodu, aplikace redukčních hranic a výpočet výše procentní výměry). Proto žalovaná rozhodla o žádosti žalobce ze dne 19. 10. 2005 tak, že mu přiznala hornický starobní důchod ode dne 22. 11. 2005, tj. ke dni dosažení snížené věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod smyslu § 21 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., ve spojení s § 74 ZDP, a to ve výši 9673,- Kč měsíčně (výrok 1.), přičemž ve výroku 2. rozhodla o valorizacích starobního důchodu v konkrétních částkách za období roků 2006 až 2015.

K námitkám žalobce, aby žalovaná pro potřeby současného zaměstnavatele žalobce (A., s.r.o.) potvrdila, že přiznala žalobci starobní důchod až ode dne 1. 7. 2013, žalovaná odkázala na závazný právní názor krajského soudu v citovaném rozsudku a uvedla, že nemohla rozhodnout jinak, než přiznat žalobci starobní důchod ke dni, kdy žalobce dovršil věk 55 let, přičemž žalobce nijak nespecifikoval, proč svůj požadavek na potvrzení takové skutečnosti vznesl. Dále žalovaná zdůvodnila i příp. rozdílnost výše starobního důchodu žalobce ve vztahu k tvrzení, že spolupracovníci žalobce stejného věku pobírají vyšší starobní důchod. K tomu žalovaná uvedla, že vycházela z evidenčních listů zaměstnavatelů žalobce, podle nichž je období roků 1981 až 1990 zařazeno do I. A pracovní kategorie. K žádosti žalobce o doplacení úroků za nevyplacené částky důchodu žalovaná poukázala na rozdíly mezi soukromým a veřejným právem a uvedla, že úroky z prodlení se v důchodovém pojištění neuplatňují.

Samostatně se žalovaná věnovala námitce, že prvostupňové rozhodnutí neobsahovalo nic o tzv. přesluhování žalobce, žalovaná podrobně zdůvodnila, že žalobce v době 867 dnů doby pojištění po vzniku nároku na tzv. hornický důchod, přičemž si podal dne 11. 11. 2013 na OSSZ ve Žďáru nad Sázavou o úpravu starobního důchodu. Žalovaná tak pro účely doby po vzniku nároku na důchod ve smyslu § 34 odst. 2 věty třetí ZDP zohlednila celkem 720 dnů, z čehož žalovaná vypočetla zvýšení starobního důchodu v částce 120 Kč měsíčně ode dne 17. 5. 2012. Žádosti žalobce o úpravu starobního důchodu z důvodu jeho výdělečné činnosti po roce 2009 tak bylo vyhověno.

K otázce řešené výrokem 4. napadeného rozhodnutí (prokázání výdělečné činnosti za dobu od 22. 11. 2005 do 31. 12. 2009) žalovaná uvedla, že vycházela jednak ze žalobcem doložených listin: 1) dohoda o změně pracovní smlouvy ze dne 22. 11. 2005 s přeškrtnutým datem 30. 4. 2001 o sjednání pracovního poměru na dobu určitou, dále 2) pracovní smlouva ze dne 1. 1. 2006 o tom, že pracovní poměr se sjednává na dobu určitou do 31. 12. 2006 a den nástupu do práce je stanoven na 1. 1. 2006, dále 3) dohoda o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2007 o tom, že pracovní poměr se sjednává na dobu určitou do 31. 12. 2007, a dále 4) dohoda o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2008 a 5) dohoda o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2009 o tom, že pracovní poměr se sjednává na dobu určitou do 31. 12. 2009 a že datum provedené změny je 1. 1. 2009.

Žalovaná předložené listiny hodnotila tak, že dohody o změně pracovní smlouvy ze dne 22. 11. 2005 (přeškrtnuté datum 30. 4. 2001), ze dne 1. 1. 2007 a ze dne 1. 1. 2008 obsahují údaje o trvání pracovního poměru na dobu neurčitou delší než jeden rok, zvláště uvádějí-li pro rok 2007 platnost od 1. 1. 2006 a změnu od 1. 1. 2007 a pro rok 2008 též platnost od 1. 1. 2006 a změnu od 1. 1. 2008. Podle názoru žalované jsou tyto údaje zavádějící v tom smyslu, že není jednoznačné, zda dané dohody o změně pracovní smlouvy platí od 1. 1. 2006 nebo jsou změněny od 1. 1. 2007, resp. od 1. 1. 2008, přičemž údaje o změně jsou uvedeny toliko v rámečcích na konci dané stránky.

Žalovaná odkázala na ustanovení § 37 odst. 1 ZDP ve znění účinném do 31. 12. 2009 a uvedla, že je jednoznačně zřejmé, že v letech 2005, 2007 a 2008 žalobce sjednal dohody o změně pracovní smlouvy na dobu delší, než jeden rok. Proto žalovaná doplatí žalobci měsíční splátky přiznaného tzv. hornického starobního důchodu pouze za ty roky, ve kterých žalobce prokazatelně pracovní poměr sjednal na dobu určitou v trvání nejdéle na dobu jednoho roku, tedy pouze za roky 2006 a 2009.

K roku 2005 (období 22. 11. 2005 – 31. 12. 2005) žalovaná uvedla, že sice žalobce sjednal dohodu o změně pracovní smlouvy, ale není v ní sjednáno, od kterého data žalobce vykonával sjednaný druh práce. V letech 2007 a 2008 žalobce sice sjednal vždy samostatnou dohodu o změně pracovní smlouvy s pracovním poměrem na dobu určitou do 31. 12. 2007, resp. do 31. 12. 2008, avšak zároveň v obou dohodách sjednal, že žalobce nastoupí do práce dne 1. 1. 2006. Závěrem žalovaná uvedla, že v letech 2005 a 2007 a 2008 žalobce neprokázal sjednání pracovního poměru na dobu nejdéle jednoho roku, a proto mu žalovaná za část roku 2005 a za roky 2007 a 2008 přiznaný hornický starobní důchod nedoplatí. Vzhledem k výtkám MPSV žalovaná rozhodla o nároku na doplatek starobního důchodu za uvedená období samostatným výrokem.

V návaznosti na uvedené žalovaná rovněž poukázala na to, že dobu výdělečné činnosti v období od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2006 a od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009 nelze považovat za

dobu pojištění získanou po vzniku nároku na tzv. hornický starobní důchod, neboť žalobci byl za tuto dobu doplacen starobní důchod. Dobu od 22. 11. 2005 do 31. 12. 2005, od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2008 může žalovaná posoudit na základě žádosti žalobce jako dobu pojištění po vzniku nároku. Zároveň žalovaná zmínila, že si žalobce může opětovně požádat o zvýšení procentní výměry starobního důchodu, jelikož vykonával výdělečnou činnost pro svého zaměstnavatele i po 17. 5. 2012. Z uvedených důvodů žalovaná rozhodla, jak bylo ve výrocích napadeného rozhodnutí uvedeno.

III. Žaloba

Žalobce ve své žalobě brojil proti napadenému rozhodnutí z následujících důvodů. Předně uvedl, že s vyslovenými skutkovým a právními závěry žalované v napadeném rozhodnutí žalobce nesouhlasí, neboť pro účely přezkumu nároku žalobce na hornický starobní důchod, včetně jeho doplacení za v rozhodnutí uvedená období, doložil žalobce i jeho zaměstnavatel pracovní smlouvy včetně dohod o jejich změně, z nichž je zcela zřejmé, že pracovní poměr žalobce byl s účinností od 22. 11. 2005 vždy sjednán na dobu určitou, a to od data sjednání změny do konce příslušného roku. Zaměstnavatel žalobce svůj postup vždy konzultoval s příslušnou OSSZ a podle jejích pokynů upravoval jakékoliv změny pracovního poměru žalobce.

Konkrétně proti výkladu jednotlivých předložených smluv žalovanou vznesl následující žalobní námitky. K dohodě o změně pracovní smlouvy ze dne 22. 11. 2005 uvedl, že je v ní uvedeno, že se pracovní poměr sjednává do 31. 12. 2005, přičemž jako datum uzavření je uvedeno „2005-11-22“ a dále je uvedeno „Platnost od: 2005-11-22“. K přeškrtnutému datu „30. 4. 2001“ uvedl, že se jedná o chybu v psaní, neboť odpovědný pracovník zaměstnavatele vytiskl dohodu s původním datem uzavření pracovní smlouvy. Je však zřejmé, že tato dohoda nemohla být podepsána dne 30. 4. 2001, a nelze tak souhlasit s tvrzením žalované, že z této dohody není sjednáno, od kdy žalobce vykonával sjednaný druh práce.

K dohodě o změně pracovní smlouvy pro rok 2007 uvedl, že pokud je v ní uvedeno, že pracovní poměr se sjednává na dobu určitou do 31. 12. 2007, a zároveň je v jejím zápatí uvedeno „Platnost od 2006-01-01“, změna od „2007-01-01“. Tímto zápisem je podle žalobce míněno, že původní pracovní smlouva byla uzavřena 2006-01-01 a že ke změně pracovní smlouvy dochází dohodou smluvních stran k datu „2007-01-01“, což potvrzuje i datum uzavření smlouvy „2007-01-01“ na druhé straně této dohody.

V dohodě o změně pracovní smlouvy pro rok 2008 je obdobně uvedeno, že se pracovní smlouva ze dne 1. 1. 2006 mění tak, že se pracovní poměr sjednává na dobu určitou do 31. 12. 2008, přičemž v zápatí je opět uvedeno „Platnost od 2006-01-01“, změna od „2008-01-01“. Tímto zápisem je podle žalobce míněno to, že původní pracovní smlouva byla uzavřena dne 1. 1. 2006 a že ke změně pracovní smlouvy dochází dohodou smluvních stran k datu 2008-01-01, což potvrzuje i datum uzavření smlouvy „2008-01-01“ na druhé straně této dohody.

Žalobce je toho názoru, že skutkový stav věci je nutno posuzovat vždycky s ohledem na obsah posuzované listiny s přihlédnutím k formální logice a nezakládat své skutkové závěry ohledně interpretace té či oné listiny na jejich formálních vadách. Takto ovšem žalovaná nepostupovala, neboť jinak by nemohla dohody o změně pracovní smlouvy žalobce vykládat způsobem, že jeho pracovní poměr byl uzavřen na dobu delší než jeden rok.

Žalovaná podle názoru žalobce posoudila věc vnitřně rozporně a nelogicky, neboť na jednu stranu konstatuje, že žalobce uzavřel pracovní poměr na dobu určitou (od 22. 11. 2005), ale na druhé straně odmítá za toto období starobní důchod doplatit. Obdobně nesprávně usuzovala žalovaná i stran období roku 2007. Žalobce poukázal na to, že dodatky k pracovní smlouvě nelze uzavírat se zpětnou účinností, přičemž žalovaná vycházela pouze mechanicky z uvedených dat bez jakékoliv logické kontinuity trvání pracovního poměru žalobce. Závěrem žalobce poukázal na to, že obdobně bylo postupováno i v případě jiných zaměstnanců společnosti, přičemž OSSZ k tomu nikdy neměla žádné námitky. Ze všech uvedených důvodů žalobce uzavřel, že žalovaná v rozporu s platnou právní úpravou nepřiznala nárok na doplacení hornického starobního důchodu za část roku 2005 a za roky 2007 a 2008 a v tomto směru je napadené rozhodnutí žalované věcně nesprávné. Proto navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení, jakož i přiznání náhrady nákladů řízení.

IV. Vyjádření žalované

Ve vyjádření k žalobě ze dne 23. 9. 2015 žalovaná uvedla, že v žalobě není namítáno nic nového, s čím by se žalovaná již dříve ve svém námitkovém rozhodnutí nevypořádala. Žalovaná s poukazem na žalobcem předložené dokumenty zastává názor vyjádřený v odůvodnění napadeného rozhodnutí, ačkoliv je si vědoma toho, že na posuzování jednotlivých předložených dokumentů mohou existovat odlišná stanoviska a rozličné právní názory. Upozornila přitom, že v mezidobí žalovaná na základě žádosti žalobce vydala rozhodnutí č. I, II a III ze dne 22. 9. 2015, jímž upravila výši starobního důchodu žalobce podle § 34 odst. 4 ZDP.

V. Posouzení věci krajským soudem

Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě dle ust. § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) osobou k tomu oprávněnou dle ust. § 65 odst. 1 s. ř. s. a jde o žalobu přípustnou ve smyslu ust. § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.

O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s takovým postupem výslovně souhlasili, příp. v zákonem stanovené lhůtě neprojeví svůj nesouhlas s tímto postupem. Krajský soud navíc neshledal nařízení jednání v dané věci potřebným.

Krajský soud na základě včasné podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání, přičemž dospěl k závěru, že žaloba je zčásti **důvodná**.

Mezi stranami není sporný skutkový stav, který je dokumentován ve správním spisu žalované, který měl krajský soud při svém rozhodování k dispozici a z něhož vycházel. Krajský soud považuje hned zkraje za nutné konstatovat, že jakkoliv žalobce napadl svou žalobou napadené rozhodnutí jako celek a v petitu své žaloby požadoval jeho zrušení (tzn. v plném rozsahu) a vrácení věci k dalšímu řízení, veškeré jeho žalobní námitky směřovaly proti výroku č. 4 napadeného rozhodnutí, jímž bylo žalovanou rozhodnuto nikoliv o nároku na tzv. hornický starobní důchod, nýbrž o nároku na jeho výplatu za období v letech 2005 (22. 11. 2005 – 31. 12. 2005), 2007 a 2008. Jelikož žalovaná rozhodovala o nároku na důchod a přiznaných valorizacích zvláštními výroky, krajský soud proto musel ve smyslu principu

zdrženlivosti ingerence do pravomocných správních aktů přezkoumat jednotlivé výroky napadené rozhodnutí ve vztahu k žalobním námitkám odděleně a takto o věci rozhodnout.

Hned zkraje krajský soud považuje za nutné podotknout, že výrok 4. napadeného rozhodnutí není formulován zcela dostatečně z hlediska řešení otázky, o níž je rozhodováno. Tento výrok totiž neobsahuje vůbec negativní formulaci nepřiznání výplaty starobního důchodu ve vztahu k obdobím 22. 11. 2005 – 31. 12. 2005), 2007 a 2008, k nimž směřují logicky žalobní námitky žalobce. Závěr o negativním rozhodnutí žalované o nároku na výplatu starobního důchodu v těchto obdobích je tedy třeba dovozovat interpretací z kontextu odůvodnění napadeného rozhodnutí, což není v souladu s ustanovením § 68 správního řádu. Výrok 4. napadeného rozhodnutí je tedy neúplný ve vztahu k předmětu řízení v dané věci. Žalovaná tak zcela dostatečně nenaplnila pokyn MPSV ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 30.9.2014, č.j. 2014/58571-71 (viz dále).

Mezi stranami není sporný výklad právní úpravy obsažené v ustanovení § 37 odst. 1 ZDP ve znění účinném do 31. 12. 2009, podle níž platilo, že „*Výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29, náleží osobám vykonávajícím výdělečnou činnost na základě pracovněprávního vztahu, jen pokud tento vztah byl sjednán na dobu určitou, nejdéle však na dobu jednoho roku, lze-li jej podle zvláštních právních předpisů na tuto dobu sjednat.*“ Spor mezi stranami spočívá ve výkladu žalobcem předložených podkladů k průběhu jeho zaměstnání ve společnosti A., s.r.o., nikoliv v samotné otázce existence tohoto pracovněprávního vztahu. Jak již dříve dovodil Nejvyšší správní soud, účelem právní regulace je stanovení dávek důchodového pojištění pro pojištěné oprávněné osoby v případě, že nastane zákonem předvídaná sociální událost a jsou-li rovněž splněny další zákonem požadované podmínky. Právní úprava nereguluje pracovněprávní vztahy a nedopadá na ně ani zprostředkovaně. Pokud § 37 odst. 1 zákona stanoví podmínku pro výplatu přiznaných dávek důchodového pojištění v podobě existence pracovněprávního vztahu sjednaném na dobu určitou, pak tímto nejsou dotčeny pracovněprávní vztahy, nedochází k jejich vzniku, změně nebo zániku. Zákon toliko upravuje podmínku, při jejímž splnění je přípustný souběh výplaty dávky důchodového pojištění v podobě starobního důchodu a příjmu z výdělečné činnosti (viz k tomu rozsudek ze dne 28. 2. 2007, č.j. 3 Ads 88/2006 – 72, přístupný na www.nssoud.cz).

Krajský soud se podrobně seznámil s obsahem **správního spisu** vedeného v této věci a konstatuje, že žalovaná se snažila zjistit skutkový stav věci v souladu s ustanovením § 3 správního řádu. Konkrétně jsou ve správním spisu založeny předmětné listiny dokumentující průběh pracovního poměru žalobce u zaměstnavatele A., s.r.o. Jedná se o tyto listiny: dohodu o změně pracovní smlouvy ze dne 22. 11. 2005 (datum je napsáno vlastnoručně a předtištěné datum 30. 4. 2001 je přeškrtnuto), v kolonce – zápatí stránky je uvedeno „Platnost od 2005-11-22“, dále pracovní smlouva ze dne 1. 1. 2006 se sjednaným dnem nástupu do práce k 1. 1. 2006, druh práce „ředitel společnosti“, přičemž pracovní poměr byl sjednán na dobu určitou do 31. 12. 2006; dále o dohodu o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2007, podle níž se pracovní poměr sjednává na dobu určitou do 31. 12. 2007, nicméně jako den nástupu do práce je uveden 1. 1. 2006; dále o dohodu o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2008, podle níž se pracovní poměr sjednává na dobu určitou do 31. 12. 2008, nicméně jako den nástupu do práce je uveden 1. 1. 2006; a konečně dohoda o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2009, podle níž se pracovní poměr sjednává na dobu určitou do 31. 12. 2008, nicméně jako den nástupu do práce je uveden 1. 1. 2006. Dále je ve spisu založeno sdělení zaměstnavatele A., s.r.o. ze dne 15.1.2015 o tom, že podpisy na pracovní smlouvě ze dne 1. 1. 2006 a dohodách o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2007, 1. 1. 2008 a 1. 1. 2009 je u podpisu zaměstnance podepsán J. L. (tnz. žalobce), zatímco za zaměstnavatele jsou podepsáni

na pracovní smlouvě ze dne 1. 1. 2006 M. L., na dohodě o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2007 J. L. (tzn. žalobce), a na zbývajících dohodách ze dne 1. 1. 2008 a 1. 1. 2009 M. L.. Z výpisu z obchodního rejstříku pořízeného dne 16. 1. 2015 vyplývá, že M. L. (nar. ...) byl jednatelem zaměstnavatele v období od 17.7. 2002 do 13. 6. 2007, přičemž J. L. (nar. ...) byl jednatelem od 13. 6. 2007 do 27. 2. 2012. Prvotní rozhodnutí o námitkách ze dne 20. 2. 2014 bylo zrušeno v přezkumném řízení rozhodnutím MPSV ze dne 30. 9. 2014, č.j. 2014/58571-71, které bylo založeno zejm. na závěru, že žalovaná se nedostatečně vypořádala s otázkou, jaké podpisy jsou uvedeny na kopiích pracovních smluv, a dále, že ve výrokové části neobsahovalo řešení sporné otázky. Ve spisu je založen i interní záznam pro odd. 314 žalované ze dne 7. 9. 2015, v němž se vyjadřuje oddělení 311 (meritorněprávní) pro soudní oddělení k meritu věci s tím, že prezentuje zcela odlišný názor na interpretaci předmětných smluv a dohod, přičemž dospívá k závěru, že žalobci vznikl nárok na výplatu starobního důchodu v období 22. 11. 2005 do 31. 12. 2005, rovněž tak v roce 2007 i v roce 2008.

Krajský soud přikročil k výkladu pracovněprávních skutečností doložených ve správním spisu, které jsou rozhodné pro otázku kvalifikace skutkového stavu pod citované ustanovení § 37 odst. 1 ZDP, a dospěl k následujícímu pohledu na věc. V první řadě je třeba vycházet ze základních metodologických principů výkladu soukromoprávního jednání, které vyplývají jak z doktríny, tak i ustálené judikatury civilních soudů v oblasti pracovního práva. V tomto smyslu je třeba poukázat na to, že *výklad pracovněprávního úkonu však vždy musí směřovat k objasnění toho, co bylo skutečně projevováno, a vůle jednatelce se při výkladu právního úkonu vyjádřeného slovy uplatní, jen není-li v rozporu s jazykovým projevem; uvedené však neznamená, že by se mělo lpět jen na doslovném významu použitých výrazů, neboť smyslem výkladu je zjištění skutečného záměru jednatelce v projevu vůle. Pomocí výkladu právního úkonu přitom není dovoleno měnit smysl a obsah jinak jasného právního úkonu* (viz k tomu rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 7. 2014, sp. zn. 21 Cdo 949/2013). Dále je třeba zmínit již dříve uznávanou zásadu, podle níž v pochybnostech platí, že smlouva (dohoda) je vždy spíše platná než neplatná (tak jak to ostatně explicitně vyjadřuje i § 574 nového občanského zákoníku účinného od 1. 1. 2014). Krajský soud dospěl k přesvědčení, že výklad zastávaný žalovanou v napadeném rozhodnutí z hlediska těchto výkladových direktiv neobstojí, protože závěry napadeného rozhodnutí obsažené ve výroku 4 jsou stiženy nesprávnou interpretací rozhodných skutečností, jakož i nesprávným výkladem práva, a to z níže vysvětlených důvodů.

K jednotlivým sporným obdobím krajský soud zaujímá následující stanovisko. Období 22. 11. - 31. 12. 2005 je vymezené dohodou o změně pracovní smlouvy, která byla mezi stranami uzavřena dne 30. 4. 2001, což je mezi stranami nesporné. Žalovaná však dospěla k závěru, že přeškrtnuté datum podpisu této dohody, kde bylo předtištěno právě datum 30. 4. 2001 a bylo nahrazeno ručně psaným textem 22. 11. 2005, vzbuzuje pochyby o tom, kdy došlo k uzavření této dohody, a navíc v ní není sjednáno, od kterého data žalobce vykonával sjednaný druh práce. K tomu krajský soud uvádí, že údaj o datu podpisu této dohody je třeba vyložit v kontextu (tzn. za pomoci systematického výkladu) s ostatními údaji obsaženými v této dohodě (viz k užití systematického výkladu při interpretaci smluv např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.9.2009, sp. zn. 33 Cdo 657/2008). V daném případě je tedy zejm. potřeba zabývat se zápatím předmětné dohody, které obsahuje údaj „Platnost od 2005-11-22“. V tomto kontextu lze zcela shodně se žalobcovým tvrzením usuzovat, že údaj 30.4.2001 se dostal do textu pouhou chybou v psaní a byl tak nahrazen ručně napsaným textem. Na uvedenou dohodu o změně pracovní smlouvy tak lze nahlížet jako na platné právní jednání mezi stranami, které se zcela zřejmě uskutečnilo dne 22. 11. 2005, neboť k tomuto datu žalobce dosáhl věku 55 let a splnil tak podmínky nároku na tzv. hornický starobní

důchod (byť o samotném nároku bylo rozhodnuto až o několik let později a s konečnou platností až napadeným rozhodnutím). Přechod žalobce pod jiný režim pracovního poměru právě k tomuto datu je tak zcela logicky zdůvodnitelný jak z kontextu předmětné dohody, tak i širšího kontextu věci. Pokud žalovaná argumentovala tím, že v této dohodě chybí datum nástupu do práce, pak krajský soud poukazuje na to, že den nástupu do práce nemusí být součástí dohody o změně pracovního poměru, nýbrž pouze pracovní smlouvy (viz k tomu např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2015, sp. zn. 21 Cdo 905/2014). Trvat na této náležitosti dohody by znamenalo zcela absurdní výklad, neboť žalobce zcela evidentně bez přetržky pokračoval ve výkonu práce (viz k tomu právní názor Nejvyššího soudu vztahující se k době trvání pracovního poměru na dobu určitou v rozsudku NS ze dne 5. 9. 2001, sp. zn. 21 Cdo 1990/2000). V souhrnu lze k období 22. 11. – 31. 12. 2005 uzavřít, že žalobce zcela nepochybně vykonával práci v pracovním poměru na dobu určitou, a proto splňoval podmínky ustanovení § 37 odst. 1 ZDP v rozhodném znění.

Ke druhému spornému období 1. 1. 2007 – 31. 12. 2007 krajský soud uvádí, že je vymezeno dohodu o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2007, podle níž se pracovní poměr sjednává na dobu určitou do 31. 12. 2007, nicméně jako den nástupu do práce je uveden 1. 1. 2006. I zde se žalovaná dopustila nesprávného a velmi formalistického výkladu textu právního jednání, když měla za to, že dohoda o změně pracovní smlouvy musí obsahovat jako nutnou náležitost den nástupu do práce a vykládat ho doslovně jako den, kdy započal výkon práce pro zaměstnavatele, a tedy i pracovní poměr. Pokud byl v této dohodě uveden den nástupu do práce 1. 1. 2006, pak je podle krajského soudu třeba z okolností pracovního poměru žalobce a povahy věci vykládat toto datum jako odkaz na původní pracovní smlouvu ze dne 1. 1. 2006, a nikoliv nové datum sjednání nástupu do práce. Obdobně jako u argumentace týkající se prvního sporného období lze poukázat na absurditu úvahy žalované, která předpokládá u kontinuálně trvajících pracovního poměru sjednání nového data nástupu do práce. Právní názor žalované je tedy v tomto ohledu stižen nesprávností, neboť vytýkané vady dohody o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2007 nemohou odůvodnit závěr žalované, že nedošlo ke prodloužení pracovního poměru založeného smlouvou ze dne 1. 1. 2006.

Krajský soud nepřehlédl, že ze zjištěného skutkového stavu založeného na sdělení zaměstnavatele A., s.r.o. vyplývá, že žalobce zcela zjevně při podpisu této dohody ze dne 1. 1. 2007 vystupoval na obou stranách tohoto právního jednání, tedy vystupoval sám jako zaměstnanec i zástupce zaměstnavatele (jako jednatel zapsaný v obchodním rejstříku), což ani sám žalobce nijak nepopřel. V tomto ohledu odůvodnění napadeného rozhodnutí zcela postrádá zohlednění této skutečnosti. Nebylo úkolem krajského soudu řešit otázku platnosti tohoto právního jednání v tomto řízení, jehož rámec a mantinely přezkumu byly vymezeny žalobními body, nicméně je na žalované, aby zvážila, zda by tato skutečnost měla z hlediska aplikace ustanovení § 37 odst. 1 ZDP vliv otázku posouzení existence pracovního poměru žalobce v tomto období, a aby své závěry dostatečně řádně a přesvědčivě zdůvodnila (viz k tomu kupř. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2016 ve věci sp. zn. 21 Cdo 2310/2015 a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2015 ve věci sp. zn. 21 Cdo 496/2014, přístupné na www.nsoud.cz), přičemž v neposlední řadě by v tomto ohledu bylo třeba zohlednit závěry Ústavního soudu ČR obsažené v nálezu ze dne 13. 9. 2016, sp. zn. I.ÚS 190/15, přístupném na <http://nalus.usoud.cz>).

Závěry žalované ve vztahu ke spornému období roku 2008 jsou stiženy obdobně jako předcházející úvahy žalované ve vztahu k roku 2007 stejnými vadami ve vztahu k výkladu dohody o změně pracovní smlouvy. Proto je napadené rozhodnutí ve výroku 4. v tomto

ohledu (tzn. ve vztahu k období od 1. 1. 2007 – 31. 12. 2008) založeno na nesprávných důvodech a žalovaná bude povinna v dalším řízení o nároku na výplatu starobního důchodu se těmito skutečnostmi opětovně zabývat a vyhodnotit otázku trvání pracovního poměru na dobu určitou v tomto období.

Krajský soud považuje za potřebné v souhrnu k hodnocení skutkových okolností uvést, že žalovaná na posuzovanou věc zjevně opomněla aplikovat ustanovení § 39 odst. 2 zákoníku práce v rozhodném znění, podle něhož platí, že „*Trvání pracovního poměru mezi týmiž účastníky je možné sjednat celkem na dobu nejvýše 2 let ode dne vzniku tohoto pracovního poměru; to platí i pro každý další pracovní poměr na dobu určitou sjednaný v uvedené době mezi týmiž účastníky. Jestliže od skončení předchozího pracovního poměru na dobu určitou uplynula doba alespoň 6 měsíců, k předchozímu pracovnímu poměru na dobu určitou mezi týmiž účastníky se nepřihlíží.* Toto pravidlo bylo v obdobné podobě obsaženo i v § 30 odst. 2 zákoníku práce č. 65/1965 Sb. účinném do 31. 12. 2006. Jde o tzv. řetězení pracovních poměrů na dobu určitou, k němuž v případě žalobce rovněž zřejmě došlo, neboť minimálně od 22. 11. 2005 dále pracoval pro zaměstnavatele v pracovním poměru na dobu určitou, který byl pouze prodlužován, a to nejprve cestou pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2006, dále pak cestou předmětných výše vyložených dohod o změně pracovní smlouvy ze dne 1. 1. 2007 a 1. 1. 2008. Ze zjištěného skutkového stavu není patrné, že by v případě žalobce došlo k předvídané přetržce v délce trvání pracovního poměru v délce trvání šesti měsíců, po níž by již nebylo třeba k předchozím pracovním poměrům na dobu určitou přihlížet. Krajský soud ve vztahu k následkům porušení ustanovení § 39 odst. 2 zákoníku práce odkazuje na právní závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2015, sp. zn. II. ÚS 3323/14, jakož i nálezu 31. 8. 2016, sp.zn. III.ÚS 2703/15, přístupné na <http://nalus.usoud.cz>. Je tedy třeba posoudit pracovní poměr žalobce v letech 2005 až 2008 v kontextu vzájemných souvislostí, a na těchto závěrech postavit aplikaci ustanovení § 37 odst. 1 ZDP v rozhodném znění.

Je tedy na žalované, aby z uvedených hledisek, která podle názoru krajského soudu nelze v předmětné věci zcela pominout, znovu posoudila nárok žalobce na výplatu přiznaného starobního důchodu v žalobcem zpochybněných obdobích 22. 11. 2005 – 31. 12. 2005, 2007 a 2008, za která mu nebyl vyplacen starobní důchod z důvodu souběhu s výkonem pracovním poměrem ve společnosti A., spol.s.r.o. Přitom je vázána právním názorem krajského soudu na výklad rozhodné právní úpravy, jakož i na výklad předmětných pracovněprávních skutečností testovaných pro zodpovězení otázky nároku na výplatu důchodu. Pokud žalovaná dojde k závěru, že v některých sporných obdobích výplata starobního důchodu nenáleží, je povinna o tom rozhodnout negativním výrokem.

Ve zbytku krajskému soudu nezbylo než žalobu ve vztahu k výrokům 1., 2. a 3. rozhodnutí žalované zamítnout jako nedůvodnou, neboť žalobce tyto výroky napadeného rozhodnutí nijak nezpochybnil a nevzněl proti nim žádné žalobní námítky. Napadené rozhodnutí je v těchto výrocích srozumitelné a přezkoumatelné. Proto krajský soud rozhodl o zbytku napadeného rozhodnutí, jak je ve výroku II. uvedeno.

O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl tak, že žádnému z účastníků nepřisluší (§ 60 odst. 1 s.ř.s.), neboť žalobce byl úspěšný pouze v části své žaloby, nicméně žádné náklady řízení nevyčísлил, byť jejich přiznání požadoval. Ze spisu však vyplývá, že mu žádné náklady řízení nevznikly, neboť toto řízení je osvobozeno od soudního poplatku a žalobce nebyl právně zastoupen. Žalované náhrada nákladů řízení ex lege nepřisluší (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 23. ledna 2017

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Karolína Marešová